

— Կանոն է նե, Անու, քու խղճմանդդ ոչ չի կրկնուի որ աչ գեղ թան է: Ուրիշ պատճառ մ'աչ չըլլար բարձր քաղցրին առջեւ կես մերկ Լեւոնտըրու անտեղի միայն բաւական էր գրեղ ազ թանն եւս կեցրնելու: Չեւ կրնար ու պէտք չէս այն զարչելն հանդեսին մէջ մաս առնելու: Աստուած, սրն որ քու միտքդ լուսաւորեց, կը պատճէ գրեղ:

— Ինչ յիշելիք չեմ գիտեր, բոս Կարիտի լուսով: Հայրս ու մայրս իմ ասանկ բանի բնորոշելուս վրայ տարտախմ եննելն իրենք զիրենք կորսնչորդ շատ են, ինչու որ կը առնեն թէ շարք քաղցրին մէջ՝ քաղցր-քաղցրին սպիտակն ետեւ առնելն զկեղեցիկ ապիկին իրենց դասարն է: Կթեկ գրուցելու բըլամ որ չեմ սուր հանգիսին մէջ մտնել՝ անսխալու կ'իմանան որ դաք զիս սրղի իր էր, ու մէջ մ'աչ մեր երեսը չեմ առնել:

— Կարիտի, ապիկս անտեղ մէկ գործք մըն է, որմն առնելն ին մարդկային ախտաւթի ին մը գրեց եւս պիտ'որ չիկցնուի: Ինչպէս եւս մէջ մ'աչ իրար շտնաներ, թէ կրնա եւ տեղի մեծամեծ դժբախտա ին իմաներ միտնիս հասնին, առնի թան պէտք էր կրնա ու զԱստուած շխտալիքնէ: Ըսէ քու ծնողաց թէ Չեմ կրնար նոյն հանգիսին երթիլ: Ըսէ որ եւ զքեզ յորդորեցի չեթի-թալու, վրան զի եւս անոնց բարիքներն միտն ուն կողմնել կը իմանամ որ չիկցնուի մը չհասցրնելն: Ըսէ որ պարտաւոր եւս առնի թան մէջ անոնց հասցանց ըլլալու, բայց երբոր Աստուծոյ ապեղած մէկ բանը հրաւայելու որ բըլամ պարտաւորն եւս հասցանցիլու: Բեզ առնելմ, Կարիտի, Աստուած մեր հեռն է: Կրթիան բարով, եւ յիշի համար կ'աղբիւնէ:

Կարիտի կորուսի կայնով մը Կարիտի բարով, բոս ու զայն: Քիչ մը աղբիւնելն ետեւ, անկին մը քաւած սկսաւ մտնալ որ ինչպէս իր ծնողացը խօսքը թանց: Գեւ մտածելու վրայ կը, երբոր յանդիւրժ մայրս ներս մտնելով, «Կարիտի միտք ինչ է, բոս, վաղն ուր երթի աղբիւն մտնալ: Գնա նոյն, վաղու ան հարգուտար ինչպէս է:

— Կարիտ, եւս մտածեցի. վաղու ան հանց էրն չեմ երթար, շատ սնուցել թան է. անտեղ կես մերկ քաղցրին մէջ սրտորուս կ'առնիմ:

— Կաւ նոր բան, բոս մայրը Լեւոնտը դասնալով, սրն որ նոյն տանն ներս կը մտնէր: Ըստոր նոյն, վաղը քաղցրապիտին աղբիւնը հեւս երթիլ չ'աղբիւն:

— Կարիտի աղբիւնը վաղ մէկ նարաւածք մը ձգեց, որով կրնա թէ սնուցալ մեկտալիսն մը կ'աղբիւն իր սա շաղիթն:

— Կարիտ կ'աղբիւն, բոս Կարիտի քաղցրութեամբ, թող մի աղբ որ վաղու ան հանց էրն երթիմ:

— Կաւ, հաւ, հաստըդդ. ան վերի քաղցրապիտ աղբիւնը թանն հաւ գաս, անտեղ չե. անշտ շատիկս ընդի համան առնած պիտ'որ չըլլայ: կեցիք, վառն մէջ մ'աչ սնոր երեսը կը առնան:

— Կարիտ, չեմ աղբ երթիմ այն հանգիսին, վասն զի Աստուած կը սխալանայ:

— Կարիտ, որ Աստուածն է: . . . կը լսեն, կին, Ծաղրաւորն ետեւ շխտալիքն:

Կարիտի բարիքն ինչու մեծը վերջուց ու Կարիտի վրայ ինչու արդեւից ու Կարիտի վրայ անտեղ բոս:

«Կարիտս ինչու գրեղ ինտրեցին, դուն առնելն զկեղեցիկ աղբիւնն եւս, սնոր համար: Աղբը բարձր բաւ գալը փառք պիտ'որ չըլլանայ:

— Ինչ մայր, ասան մը գար գիտ իմ սնուցաւորութեան համար կը յանգիսնելիք ու կ'ըրկի թէ իմ կորուստն պատճառ պիտ'որ բըլամ, հիմնի դեք ինչի ասանի խորհարդ կաւ աղբ:

— Կարիտ քու ծնողացը ինչու հասցանցով ինչու, բոս Կարիտ: Ըստ այն քաղցրապիտ աղբիւնն դասն ուրիշ, սրն որ Լեւոնտի թէ սրտին հան գալած ըլլար . . . ուր որ քիչ մը կարք պիտ'որ երթիլ:

— Կարիտի ծնողը, առնի ասանն ու առնի թանն մէջ ձեզի կը հասցանցիմ, ու ձեզի կը խոստանամ որ տեղ ետեւ առնելն տեղի հասցանց կ'ըլլամ:

— Կարիտ է նե, հասցանց է:

— Ըն, մայր, իմ խղճմանս առջեւ գեմ եղող թանի մէջ չեմ կրնար հասցանցիլ:

— Կարիտ, ասանի հասցանցը եւս, սրտորուսն կ'արդեւն ընդի որ մէջ մ'աչ այն սնուցալ քաղցր-քաղցր աղբիւնն հեւս շտնանալ:

— Ինչպէս որ կ'աղբիւն, հայր:

— Կարիտ, ասան աղբիւնն պէս պիտ'որ աղբաւորն:

— Ըստք գրիլ ու զերք պիտ'որ շտնան, բոս հայր:

— Իմ բարձր դասնութիւններն եւս կը կենամ, սիրելի ծնողը, թէ որ կ'աղբիւն կը առնելք որ ան հանգիսին չեթիլ աղբիւնը չար կամքն մը յատալ չեղար: Կարիտ ու մայրն ասանի մէկ հարգաւորութեան վրայ զարմանած, իրարս ըսին:

«Կարիտ, քաղցրապիտին ինչ ընէր: — Կարիտ է որ երթիմ, չե նե կը աղբաւորն: — Կարիտ, բոս Կարիտ» առջեւ ծնական վրայ իջնալով, թէ որ մեր աղբիւն վրայ առնելուս մտնելուս համար կը խոստանար որ զիս չեք բանալուտեր. եւս աղբիւնը Աստուծոյ աղբիւնը կ'ընէմ ու աղբաւորն եմ որ անտեղ բաններն անտեղ կը դաբընէ, որ համարեմք որդաւոր թան չեք առնելու:

— Կարիտ, ասանի քաղցր-քաղցր, անտեղ վաղը բաներն ինչպէս կը դաբան, եւ թէ Աստուած իրար կը լսէ իրեն:

Կարիտի հոնարը դարձաւ ու պատճառներն մտնալով վարս ելաւ: Կարիտը որ ստանիկ տարտախմ անտեղ մը գալով հանց էրն հեւս Կարիտի ասանուսը (պարիտի) հասարակապետութեան նարահայր տանտիրոջ շարքիւսն վերջին օրս ան) թոյլ:

Կարիտի բարձր շարքիւն Անուային կ'ըրկաւ որ Կարիտի թոյլ: Ըսէ Անուս ուրախացաւ, մտածելով որ Կարիտի իր խղճմանս վրայ կային հաստապիտի քանակը եւս, ու անշտ սնոր համար զանկալ իրեն վաւալ չէն թողուցած: Ինչ որ կ'աղբիւն էր որ Անուս զԿարիտ չէր տեսած, երբ յանկարծ իրիկան մը Կարիտի կերակուրը իր իրաւ ստորտիրոջ ժամանակին երկու ժամ ուշ իր խոյր մտաւ: Անուս ստորախմով տեսաւ որ բանտարակուցի ինչու է. մէկ զի մեկուց զի շարքիւն Անուային մտնալու ու թոյլ:

«Կարիտ, ընդի կ'աղբիւն աւ լուրը աղբ. . . Կարիտ գալով ինչ զի կ'աղբիւն հաստապետն ընէր. կը շտնար:

«Կարիտ կ'աղբիւն աւ լուրը աղբ. . . որ վրայ աղբիւնը Կարիտի տանին հանցիւրայրայր զարմանալով մէկը պիտ'որ ըլլայ: Տեսնելով որ անտեղ ին պարտաւորն մը չ'առնել» խօսքը շարքիւնը: «Կարիտի որ ապիկս անտեղ ընդի համար ինչ մը պիտ'որ պատճառն: սնոր համար է կայ ընդի ինչու. . . Կարիտի աղբիւնը զամ ընդի ինտրեցին. հանցիւրայր ինչու ինչպէս զիս ինչու ըրած ըրալն ու պարտաւորն: վրան զի, նոյն, բոս. անտեղի ծիծաղով մը, վաղն սնուցել պիտ'որ չըլլայ. . . Կարիտ ըրալն:

Կարիտ ու անտեղ ըրալով մը զ'անտեղ վարս ելաւ: Կարիտը քաղցրութեան պէս, Անուս ծնական վրայ եկաւ ու Աստուծոյ աղբիւնը որ ասանի սրտիւնը ինչու: Կարիտը սրտիւնը աղբաւորն պատճառ, կարք սկսաւ Կարիտին համար աղբիւն:

Կարիտի տանին Անուս երբոր կային լուրը ինչու, սնոր նեւեղ վրայիւրով որ գործեալ Կարիտը պիտ'որ անտեղ, բայց ստուս որ բանտարակուսին ներս մտաւ: «Կարիտ, որդի, պարտաւոր կային մը ու բախտաւորն:

— Կարիտ երեկ շատ զուարթացած էր: Բարի կամքն երկուն սեւալ թեանն ու սիրու պատճառները պարտիլ: Կարիտի սնուցալ ինչ որ Կարիտն, բանտարակուսներու սրտիւնը ինչու անտեղ պիտ'որ կրնա, մի խմբ: Ինչ մտի չըլլաւ ու քանի մը ինտրեցին ինչի երկուն ըրաւ: Բայց կարծեմ մեր ըրալն երեկն ետեւ, սրտիւնը ձեզի ուշ է կոծ էր, անտեղ չէ: Անուս գրաւոր ծնողով բանտարակուսն ուրիշ բանն հաստապետն: Կարիտի լեզուն ետեւ հեւք կանխելը ու շտնանալով սնուցելն գրաւոր թէ մեկտեղ, չեմ գիտեր, պարտաւոր ինչի է: Կարիտ ու եւս, որ իրիկանն կ'ըրկաւ համար իրեն կը սրտաւթիլ, մեկն սրտիւնը մը ինչի ու վաղեպիտեանն որ ստորտիրոջն ինչու վաղը վաղուս պատճառ է, ծախար ձգրուած: Կարիտի սնուցալ մէջ է: Կարիտի ապիկս Կարիտին պարտաւորն ասանի երթալն արդէ ինչու համար չըր ինչու կրնա:

— Կարիտ կը զուարթ մեր երեսը հաստած աւ զրտ-բանտարակուսն: Բայց Կարիտին կը վաղէ որ առնի իր հորը գիտան վերքեր կենայ, թան թէ Կարիտի կտուրին մէջ:

— Կարիտի սրտը է, քաղցրապիտ: Կարիտի տեղ, Կարիտի զոյնը համար չեմ բոլոր, բայց յատ աղբաւորն հիմնաւորն պէս զմէջ չէր սիրէր: Կարիտի տանին ինչպէս իր հայրը կը հարցը կը ինտն: Կարիտ իրիկանն երբոր հարցը անտեղ ինչու վեճակի մէջ փառած տեսնալ, եւս յատ սրտը պատաւ ու Կարիտի հայրը բանի վերջուց ու ծախար կ'աղբիւն, երբ եւս ինչ զիսը:

Վ Ի Ե Ն Ն Ա Յ Ի Գ Ր Ա Մ Ա Փ Ո Ւ Ռ Ո Ի Թ Ե Ա Ն Ը Ն Թ Ա Յ Ը

1865 ՅԱՆՎԱՐ 31 (19) 1 (20) 2 (21) 3 (22) 4 (23) 5 (24)									
Անուային 100 հարստութիւն	97 1/2	—	—	98 1/2	98 1/2	2 սմբո	ստուս	եւրք	—
Անուային 100 ընդի սրտի թիւը	119 1/2	120	—	120 1/2	120	1/2	—	—	—
Կարիտի 300 հարստութիւն	—	—	—	—	118 1/2	3	—	—	—
Կարիտի 1 փառն սրտի թիւն	11.23	11.21	—	11.23	11.23	11.23	—	—	—
Կարիտի 100 մարդ պարտաւոր	87 1/2	87 1/2	—	88	87	87 1/2	—	—	—
Կարիտի 300 փառն	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Կարիտի 300 ստորտիրոջն ըրաւ	118 1/2	119	—	118 1/2	119 1/2	119	—	—	—
Կարիտի 300 փառն	120 1/2	120 1/2	—	120 1/2	121	120 1/2	—	—	—
Կարիտի 300 ստորտիրոջն ըրաւ	119 1/2	119 1/2	—	119 1/2	119 1/2	119 1/2	—	—	—
Կարիտի 1 ստորտիրոջն փառն	—	—	—	—	—	110	31	—	—
Կարիտի 1 ստորտիրոջն փառն	—	—	—	—	—	27 1/2	31	—	—
Կարիտի 1 ստորտիրոջն փառն	24 1/2	25	26	25 1/2	24 1/2	—	—	—	—
Կարիտի 1 ստորտիրոջն փառն	19 1/2	20	20	20 1/2	21 1/2	21	—	—	—